

Voortgangs- rapportage

Armoede en Schulden

Mei 2024

Gemeente
Rotterdam

Inhoud

Voorwoord	2
1. Voortgang doelen beleidskader	3
2. Minima Effect Rapportage 2024	24
3. De cijfers	26

Voorwoord

Beste lezer,

Als wethouder Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening is dit de eerste voortgangsrapportage Armoede en Schulden die ik u aanbied. Sinds eind 2023 ben ik verantwoordelijk voor deze portefeuille en zet ik mij met hart en ziel in voor de meest kwetsbare Rotterdammers. En dat is nodig, want in onze stad liggen de uitdagingen voor het oprapen. In Rotterdam kunnen veel mensen niet rondkomen. De bestaanszekerheid staat hier voor veel Rotterdammers onder hoogspanning. Steeds vaker wordt er een beroep gedaan op voedselhulp en financiële ondersteuning.

Met het team Armoede en Schulden en velen collega's uit andere teams die verbonden zijn aan dit thema, wordt iedere dag hard gewerkt om Rotterdammers in nood te helpen. Zo hebben we samen met het Armoedefonds gezorgd dat menstruatiearmoede wordt aangepakt door scholen van gratis producten te voorzien. De uitkering van energietoelagen wordt uitgekeerd aan alle Rotterdammers die hier recht op hebben, zonder dat er een aanvraag moet worden ingediend. Zo helpen we sneller mensen uit de brand die het hard nodig hebben.

Als gemeente kunnen we dat niet alleen. We hebben daarom extra budget beschikbaar gesteld aan organisaties in de stad die Rotterdammers ondersteunen en uit de brand helpen. Zij zitten in de haarvaten van de stad. Ze staan dichtbij de Rotterdammers, hebben het vertrouwen en weten wat er echt nodig is. Door in hen te investeren zorgen we dat we zelf als gemeente ook beter kunnen schakelen. Want zij zijn onze oren en ogen in de stad, buurten en wijken.

Daarnaast hebben we het Rijk nodig. Want ondanks dat we dankbaar zijn met eenmalige bijdragen als de energietoelagen, kunnen we niet voortbouwen op incidentele hulp. Met een structurele ondersteuning kunnen we veel meer perspectief bieden aan onze inwoners.

Als College halen we alles uit de kast om te zorgen dat Rotterdammers alle kansen krijgen die zij verdienen. Deze rapportage geeft een overzicht van het afgelopen jaar, maar ondertussen zitten wij niet stil. Zo investeren we in jongeren van 12 tot 17 jaar waarvan de ouders tot 130 procent van het sociaal minimum verdienen. Zij komen in aanmerking voor extra Jeugdtogoed. Dat kunnen ze uitgeven aan bijvoorbeeld sportartikelen en een abonnement voor het ov. Daarmee vergroten we letterlijk de wereld van deze jongeren. Zij zijn in staat om te reizen naar een school, sport of bijvoorbeeld een theater zonder zich zorgen te maken over reiskosten.

Onze stadsgenoten verdienen te worden gezien en geholpen, verdienen een gelijke kans zodat zij zich kunnen ontplooien. Daar hebben wij als stad alleen maar baat bij.

Natasha Mohamed-Hoesein

Wethouder Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening en Taal

1. Voortgang doelen beleidskader

In het beleidskader zijn 10 doelen beschreven. Hieronder vindt u een beknopte weergave van de stand van zaken per doel.

Leeswijzer: de doelen, subdoelen en beoogde effecten uit het beleidskader staan groen gemarkeerd in een tabel. Vervolgens geven we per doel de stand van zaken weer. Daarbij gaan we met een stoplicht-principe in op het behalen van de effect- en prestatie-indicatoren. Hierna beschrijven we de stand van zaken van de subdoelen.

1.1. We benaderen meer Rotterdammers met financiële problemen proactief

Door vroegsignalering aan de hand van datasignalen van vaste lasten komen we in contact met Rotterdammers die geldzorgen hebben. We zetten ons extra in om deze Rotterdammers te vinden en samen te werken met partijen in de stad. We zorgen ervoor dat (in)formele organisaties in de stad altijd over de juiste informatie over armoede en schulden beschikken. Hierdoor voorkomen we dat financiële problemen verergeren en Rotterdammers in een neerwaartse spiraal terechtkomen.	
Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- Meer investeren in vroegsignalering - Meer (informele) partijen in de wijk beter voorzien van informatie over hulp bij financiële problemen - €500.000,- meer investeren in informele organisaties¹	- Stijging van het aantal partijen dat zich aansluit bij ons convenant vroegsignalering - Stijgende lijn in het aantal meldingen van het hulpteam geldzaken bij het ETF. - Daling van de mediane² schuld van Rotterdammers die ondersteuning voor hun financiële problemen van de gemeente krijgen.

Stand van zaken

Vroegsignalering

Vroegsignalering van schulden is een wettelijke taak, die voortkomt uit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De Wgs regelt (sinds 2021) onder andere dat de gemeente signalen van vroege betalingsachterstanden (van meer dan 1 maand) in huur (ook particuliere huur), energie, water en zorgverzekering ontvangt. De gemeente is verplicht naar aanleiding van deze signalen contact te leggen en iedereen, die met een dergelijk signaal bij de gemeente gemeld wordt, hulp bij hun financiën aan te bieden.

Maandelijks ontvangt de gemeente zo'n 6.500 signalen van vroege betalingsachterstanden. Deze signalen komen terecht bij Hulpteam Geldzaken. Met alle Rotterdammers die het betreft nemen zij contact op om een (vrijwillig) hulpaanbod te doen. De vorm van contact is afhankelijk van het soort betalingsachterstand en het aantal signalen op hetzelfde adres. Zo wordt bij een huurachterstand bijvoorbeeld een deurbezoek gedaan. Bij een achterstand bij de energieleverancier wordt telefonisch contact opgenomen. Het Hulpteam Geldzaken belt per maand zo'n 1800 Rotterdammers actief op en doet hen een hulpaanbod. Na het accepteren van het hulpaanbod gaat de consulent Vroegsignalering aan de slag met bijvoorbeeld inkomensreparatie of een doorverwijzing naar Expertiseteam Financiën (ETF).

Convenantpartners Vroegsignalering

Door niet alleen landelijke maar ook lokale partijen (zoals particuliere verhuurders) aan te laten sluiten bij het convenant Vroegsignalering, krijgen meer Rotterdammers actief een hulpaanbod bij dreigend problematische schulden.

¹ Met informele organisaties worden die organisaties bedoeld die buiten de aanbestedingen re-integratie, WMO, zorg en jeugdhulp vallen, maar die wel gerelateerde diensten en ondersteuning aan bewoners bieden.

² De mediaan is het middelste getal in de waarnemingen als je die getallen op volgorde zet. Je kan daarom zeggen dat 50% van de waarnemingen onder de mediaan en 50% boven de mediaan bevinden.

Effectindicator	2023-4	2024-4
Stijging aangesloten convenantpartners vroegsignalering	204	316

In 2024 richt het Hulpteam Geldzaken zich op het vergroten van het bereik en het aantal Rotterdammers dat het hulpaanbod accepteert. Om dit te bereiken wordt een nieuw middel ingezet, namelijk Whatsapp. Daarnaast streeft het Hulpteam Geldzaken er ook naar om de stijgende lijn van het aantal aanmeldingen bij ETF vast te houden. Door een stijging van het aantal convenantpartners is een flinke stijgende lijn in het aantal ontvangen vroegsignalen en in het aantal verwijzingen naar het ETF te zien.

Effectindicator	2021	2022	2023
Stijging aanmeldingen ETF na vroegsignalering Hulpteam Geldzaken	27	227	406

Mediane en gemiddelde schuld

Zowel de gemiddelde schuld als de mediane schuld daalt al een aantal jaren op rij. Dit heeft verschillende oorzaken. We bereiken mensen eerder met een hulpaanbod als gevolg van vroegsignalering. Daardoor is de schuldenlast minder groot bij aanvang van het traject. Daarnaast beginnen de lokale en landelijke inspanningen, gericht op het bespreekbaar maken van hulp bij schulden, effect te krijgen. Als gemeente blijven we ernaar streven om onze inwoners met schulden zo vroeg mogelijk te bereiken met een hulpaanbod.

Effectindicator	2021	2022	2023
Gemiddelde schuld	36.400	34.568	34.439
Mediane schuld ³	21.786	19.763	19.237

Investeren in informele organisaties

Informele organisaties ondersteunen we op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door hen te voorzien van informatie over het gemeentelijk hulpaanbod bij financiële problemen.

Inmiddels zijn in alle 14 Rotterdamse gebieden armoedeplatforms actief. Armoedeplatforms komen regelmatig bijeen en fungeren als een verzamelpunt van informatie en activiteiten rondom armoede, schulden, werk en inkomen in een gebied. De leden wisselen informatie, kennis en ideeën met elkaar uit. Naast de gemeente zijn diverse grote en kleine, formele en informele partijen in een gebied aangesloten, die zich bezighouden met het thema armoede. Gebieden bepalen zelf de invulling en vorm van het platform. Zo wordt op een bij het gebied passende wijze informatie over de beschikbare hulp bij financiële problemen gedeeld met de relevante partijen in de gebieden.

De (digitale) nieuwsbrief Geldzorgen versturen we elk kwartaal naar alle (in)formele organisaties die zich bezighouden met dit thema. Doel van deze nieuwsbrief is professionals in de stad de juiste informatie bieden over (hulp bij) armoede en schulden. In deze nieuwsbrief staat bijvoorbeeld informatie over onze inkomensondersteunende voorzieningen en het hulpaanbod bij armoede en schulden. Inmiddels ontvangen zo'n 2.900 belangstellenden deze nieuwsbrief. Zo beschikken zoveel mogelijk hulpverleners (zowel professioneel als informeel) over de juiste informatie om hun cliënten te helpen.

Subsidies

Naast informatievoorziening ondersteunen we informele organisaties ook met subsidies. Op 5 september 2023 hebben we u geïnformeerd over de subsidieregelingen armoede en schulden (23bb005472). Op 6 december 2023 hebben we de commissie WIOSSAN geïnformeerd over de uitkomst van de tender, het ophogen van het subsidieplafond met 1,4 miljoen euro en het vervolg van het subsidieproces (23bb008330).

Uitkomst van de tender

Het subsidieplafond voor de subsidieregeling Samen Sterk tegen armoede en schulden geldt voor de kalenderjaren 2024 en 2025. Het bedroeg 2.500.000 euro per kalenderjaar (waarvan 200.000 euro voor

³ De gemiddelde schuld geeft niet altijd een duidelijk beeld van de omvang van de schulden, want één hele hoge schuld kan een vertekend beeld geven. Daarom hebben we in het huidige beleidskader aangegeven te gaan werken met de mediane schuld. Deze wordt vanaf 2021 ook weergegeven. Het doel is dat deze mediane schuld daalt.

subsidies in de categorie I en 2.3000.000 euro in de categorie II en III). Voor de subsidieregeling Aanvullende inkomensondersteuning is het subsidieplafond vastgesteld op 3.464.649 euro per kalenderjaar.

In totaal zijn 71 aanvragen ingediend voor een bedrag van ruim 9.8 miljoen euro voor het jaar 2024. Het totaalbedrag dat is aangevraagd is daarmee hoger dan het beschikbare bedrag.

Aan 23 partijen is subsidie verstrekt. Dit zijn er 20 vanuit de subsidieregeling Samen Sterk tegen armoede en schulden en 3 vanuit de subsidieregeling Aanvullende inkomensondersteuning.

Ophogen subsidieplafond

Er waren 7 aanvragen die voldoende scoorden op de beoordelingscriteria, maar die op grond van de overschrijding van het subsidieplafond afgewezen moesten worden. Wij hechten groot belang aan de activiteiten die deze organisaties ondernemen. Deze activiteiten passen naadloos in de doelen van het Beleidskader armoede en schulden, zoals uw raad heeft vastgesteld. Wij hebben daarom op 28 november 2023 besloten om het subsidieplafond van 2.300.000 euro, dat per kalenderjaar geldt voor de periode 2024-2025 voor het verstrekken van subsidies in de categorie II en III, te verhogen met een bedrag van 734.990 euro per jaar.

Begrotingssubsidies

Naast de subsidies die op grond van de subsidieregelingen armoede en schulden zijn verstrekt, zijn er twee begrotingssubsidies verstrekt. Twee partijen scoorden onvoldoende punten in de tender; namelijk het Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC) en de Dierenvoedselbank. Deze partijen kenden wij een begrotingssubsidie toe, omdat zij unieke activiteiten ondernemen, die een belangrijk aspect van het aanbod in de stad invullen. Zónder het aanbod van deze partijen zou er geen vergelijkbare voorziening beschikbaar zijn om aan deze behoeften van Rotterdammers in armoede en schulden te voldoen.

Hiermee onderstrepen we het belang van investeren in de stad en informele partijen. Samen met al deze organisaties werken we aan de aanpak van armoede en schulden door een subsidierelatie. Met andere formele partijen zoeken we op verschillende manieren, ad hoc en structureel, het gesprek en de samenwerking op.

1.2. Elke Rotterdammer die recht heeft op een inkomensondersteunende voorziening maakt daar gebruik van

Er komt een toegankelijke, digitale adviesmodule die gemakkelijk in te vullen is zodat Rotterdammers eenvoudig kunnen zien waar zij recht op hebben. Met een brede, wijkgerichte communicatie-inzet zorgen we ervoor dat Rotterdammers weten waar zij terecht kunnen voor hulp. Gemeentelijke promoteams op markten, pleinen en bij winkelcentra informeren Rotterdammers over de mogelijkheden voor (financiële) ondersteuning en helpen direct om deze aan te vragen.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- Een online adviesmodule ontwikkelen waarmee Rotterdammers eenvoudig zien op welke regeling zij aanspraak kunnen maken. En zij kunnen met behulp van de adviesmodule uitzoeken welke invloed een verandering in hun inkomen of woon-/leefsituatie heeft op inkomensondersteunende voorzieningen - Meer Rotterdammers, en de (in)formele organisaties die hen bereiken, informeren over het aanbod van inkomensondersteunende voorzieningen. Dit om hen aan te zetten tot (eerder) hulp zoeken en accepteren, en gebruik te maken van de regelingen waar zij recht op hebben. - Opnieuw promoteams inzetten in wijken waar het bereik van de inkomensondersteuning achterblijft, zoals van het AOW- en Jeugdtegoed, de Rotterdampas, of het VGZ Rotterdampakket. - Herijken van de inkomensondersteuning om het aanvragen van regelingen makkelijker te maken.	- Voor de regelingen die al een bereik van (bijna) 100 procent hebben is het doel dit maximaal te behouden. Dit geldt voor: Kindtegoed, Jeugdtegoed, Kwijtschelding afvalstoffenheffing - Voor de regelingen die een lager bereik hebben is het doel minimaal bereik van 80 procent te realiseren aan het einde van de collegeperiode (2026). Dit geldt voor: AOW-tegoed, Individuele Inkomenstoeslag. - Op een aantal regelingen kunnen we geen doel stellen. Dat gaat om het Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Meedoen en het VGZ Rotterdampakket.

Stand van zaken

Gebruik en bereik inkomensondersteunende voorzieningen

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de gebruikspersentages in de afgelopen 5 jaar te zien. Het gebruik van het Kind- en Jeugdtegoed, AOW-tegoed, de kwijtscheldingsregeling afvalstoffenheffing, Meedoen in Rotterdam en het Jeugdsportfonds laat in vergelijking met het voorgaande jaar een stijging zien. Het gebruik van de Individuele Inkomenstoeslag (IIT) daalde relatief sterk, evenals dat van de premiebijdrage VGZ. Dit komt aan de ene kant door een afname van het absolute aantal gebruikers (zie onderstaande tabel). Maar ook doordat de doelgroep in omvang toenam door de verhoging van de aan het minimumloon gekoppelde bijstandsnorm van 10% per 1 januari 2023.

Percentage gebruikers van inkomensondersteunende voorzieningen (2018-2023)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2022-2023 procentpunt
Kindtegoed	89%	100%	100%	114%	114%	116%	+2
Jeugdtegoed	122%	130%	95%	102%	112%	118%	+6
AOW-tegoed	76%	63%	61%	59%	68%	72%	+4
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	99%	91%	93%	96%	94%	96%	+2
Individuele Inkomenstoeslag	36%	45%	46%	54%	47%	36%	-11
Meedoen in Rotterdam*	24%	35%	33%	37%	40%	45%	+5
Jeugdfonds Sport & Cultuur – cultuur*	8%	11%	12%	11%	11%	118%	0

Jeugdfonds Sport & Cultuur – sport*	48%	35%	27%	28%	24%	24%	+13
Premiebijdrage VGZ	30%	41%	38%	37%		38%	-11

Prestatie indicator – bereik maximaal houden ((bijna) 100% of meer)	Bereik 2022	Bereik 2023
Kindtegoed	10.348	9.961
Jeugdtegoed	9.105	8.967
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	35.687	37.341

Kind- en Jeugdtegoed

Het bereik in 2023 van zowel het Kind- als Jeugdtegoed is evenals in 2022 groter dan 100%. Het bereik kan hoger uitkomen dan 100% omdat het mogelijke bereik gebaseerd is op gedateerde CBS-cijfers. We zien gedurende de jaren vaker kleine schommelingen in het bereikcijfer per jaar. Dat is geen reden tot zorg.

Er zijn bij het pasjaar 2024 nieuwe productgroepen toegevoegd aan de besteding van het Kind- en Jeugdtegoed: de mobiele telefoon en gemeentelijke dienstverleningsproducten (Verklaring Omtrent Gedrag en rijbewijs). Er zijn ook nieuwe aanbieders aangesloten voor de besteding van het Kind- en Jeugdtegoed: Decathlon, de fietsenwinkel 2wieler, en Schoolosaurus.

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

In 2023 is aan 96% van de doelgroep, te weten aan 37.341 huishoudens, de kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend. Aan 27.115 huishoudens is automatisch kwijtschelding verleend. Dat was 13% meer dan in 2022. We hebben binnen de doelgroep dus meer huishoudens ambtshalve kunnen helpen. We spannen ons in om dit percentage volgend jaar te verhogen.

Prestatie indicator – minimaal bereik van 80%	Bereik 2022	Bereik 2023
AOW-tegoed	12.537	13.068 (72%)
Individuele inkomenstoelage (IIT)	26.600	24.756 (36%)

AOW-tegoed

Het bereik van het AOW-tegoed laat de laatste jaren een stijgende lijn zien en is in 2023 72%. Door middel van de extra inzet rondom promotie, toegankelijke informatie en de toekomstige aanvraag- en adviesmodule proberen we in 2026 de 80% beoogd effect te bereiken. De nieuwe productgroepen die zijn toegevoegd aan het Jeugdtegoed zijn ook beschikbaar voor het AOW-tegoed.

Individuele Inkomenstoelage (IIT)

Het gebruik daalde van 47% in 2022 naar 36% in 2023. De daling in het gebruikspercentage is tweeledig.

- Enerzijds is de omvang van de doelgroep gegroeid. De doelgroep van de IIT bestaat uit huishoudens waarvan de kostwinner tussen de 21 en 65 jaar oud is, een inkomen tot 130% Wettelijk Minimumloon (WML) heeft en er geen uitzicht is op inkomensverbetering. Als gevolg van de stijging (met 10%) van het WML op 1 januari 2023 is de doelgroep van de IIT gegroeid van 56.100 in 2022 naar 68.400 in 2023.
- Anderzijds heeft er een lichte daling plaatsgevonden van het aantal aanvragen (24.756 in 2023, 26.600 in 2022).

Overigens is het aantal huishoudens in de doelgroep een ruwe schatting. Bij het vaststellen van de omvang van de doelgroep kan geen rekening worden gehouden met het 'inkomensverbeteringscriterium'. Het gaat dus om alle huishoudens met een inkomen tot de inkomensgrens, waarvan de hoofdkostwinner tussen de 21 en 65 jaar oud is.

Om het gebruik te verhogen zetten we onder andere de volgende acties in:

Ontwikkeling online-adviesmodule

Om het adviseren over en aanvragen van inkomensondersteunende regelingen zo gemakkelijk mogelijk te maken, ontwikkelen we in 2024 een (digitale) gemeentelijke advies- en aanvraagmodule ineen. Alle regelingen waar Rotterdammers een beroep op kunnen doen, worden in de module opgenomen. Na het

advies om van een of meer regelingen gebruik te maken, kan de Rotterdammer met behulp van DigiD gelijk een aanvraag indienen. Gegevens die al bij de gemeente bekend zijn, hoeven niet opnieuw ingevuld te worden.

De verwachting is dat de nieuwe advies- en aanvraagmodule in het eerste kwartaal van 2025 in gebruik genomen kan worden. Tot het zo ver is maken we gebruik van Bereken uw recht ([BerekenUwRecht \(nibud.nl\)](https://BerekenUwRecht.nibud.nl)). Deze heeft alleen een adviesdeel, geen aanvraagmogelijkheid.

Informeren over aanbod van inkomensondersteunende voorzieningen

Afgelopen jaar is een brochure verschenen met alle inkomensondersteunende maatregelen waar Rotterdammers een beroep op kunnen doen voor hulp. Ook is deze informatie, in simpele en toegankelijke taal, te vinden op onze webpagina Geldzorgen ([Geldzorgen | Rotterdam.nl](https://Geldzorgen.Rotterdam.nl)). Partners in de stad worden geïnformeerd via onze digitale nieuwsbrief. Bij de gemeente kunnen partners posters opvragen met de inkomensondersteunende regelingen specifiek gericht op onder andere ouderen of gezinnen. Met als doel Rotterdammers in de wijken te attenderen op de regelingen waarop zij recht hebben.

Promoteams

Sinds het najaar van 2022 worden promoteams ingezet op locaties, zoals markten. Doel is Rotterdammers laagdrempelig en proactief in hun eigen wijk persoonlijk te informeren over inkomensondersteunende voorzieningen. Denk aan energietoeslag en energiebesparende maatregelen. Rotterdammers worden ter plekke geholpen met het indienen van een aanvraag. Vanaf het najaar van 2022 zijn de promoteams vijf keer ingezet. Hiermee zijn meer dan 250 Rotterdammers bereikt. Gezien het succes van de promoteams onderzoeken we of we deze teams ook kunnen inzetten voor andere doeleinden dan de inkomensondersteunende voorzieningen. Bijvoorbeeld het bekend maken van gezondheidsmaatregelen. Dit gebeurt samen met de Sociale Straat van de Vraagwijzers.

Herijking inkomensondersteuning

Op 26 april 2024 bent u geïnformeerde over de herijking van de inkomensondersteuning (24bb002835).

1.3. We maken een integrale aanpak voor het verminderen van het aantal kinderen in armoede

We stimuleren dat kinderen die opgroeien in armoede mee kunnen doen in de stad en hun talenten kunnen ontwikkelen. Hiermee doorbreken we de vicieuze cirkel van armoede en voorkomen we dat deze kinderen als zij volwassen zijn ook in armoede leven.

We financieren organisaties die gezinnen met kinderen helpen bij de aanpak van hun (financiële) problemen. Door het verminderen van stress in het gezin als gevolg van armoede kunnen kinderen bijvoorbeeld beter presteren op school. We financieren verschillende organisaties die in het onderwijs jonge Rotterdammers lesgeven over geld. Ook de Kredietbank Rotterdam (KBR) geeft voorlichting aan scholieren en jongeren. We zetten extra acties uit op scholen; een belangrijke plek om armoede en schuldenproblematiek te signaleren.

Tegelijkertijd ontwikkelen we een integrale aanpak voor het verminderen van kinderarmoede. Dit doen we binnen de gemeentelijke organisatie op verschillende beleidsterreinen, samen met wetenschappers, professionals (in het zorgdomein) en Rotterdamse kinderen

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- De gemeentelijke gezinsaanpak wordt vanaf 2024 voortgezet in de wijken Bospolder-Tussendijken, Crooswijk, Tarwewijk en Carnisse. Voor de wijken in Rotterdam zuid zoeken we ook de samenwerking met NPRZ op. Met de gezinsaanpak bereiken we deze collegeperiode 1.000 gezinnen. - Scholen zijn een belangrijke plek om armoede en schuldenproblematiek te signaleren. Op 6 basisscholen experimenteren we met een medewerker 'Kansengelijkheid', die aan de slag gaat met het versterken van de relatie tussen wijk, school en gezin. - Aanpak preventie voortijdige schoolverlaters: - o We stellen samen met de scholen informatiepakketten op voor de begeleiders op scholen, zodat zij in hun gesprekken met jongeren eerder kunnen verwijzen naar gemeentelijke hulp bij geldzorgen. - o We maken een informatie-uiting die specifiek is gericht op geld- en schuldproblemen onder jongeren en verspreiden deze op scholen en onder jongeren. - o We nemen een voortrekkersrol om andere scholen in Rotterdam het goede voorbeeld van de Hogeschool Rotterdam te laten volgen en de betalingstermijnen voor collegegeld uit te breiden naar 10 maanden. - o We inventariseren de behoefte om samen met scholen en andere partners	- Rotterdamse kinderen en jongeren kunnen gezond, veilig en kansrijk opgroeien.

een handleiding voor preventief begeleiden te ontwikkelen - De ondersteuning door Het Jeugdeducatiefonds (JEF) breiden we vanaf schooljaar 2023-2024 uit van 76 basisscholen naar 125 basisscholen. - We blijven samenwerken met lesaanbieders die workshops en lessen over geld geven op basisscholen, voortgezet onderwijs en mbo's. - We ondersteunen scholen zodat zij menstruatieproducten gratis kunnen aanbieden in het primair en voortgezet onderwijs. - Naast de concrete acties, werken we ook aan een integrale aanpak voor kinderen en jongeren die opgroeien in armoede. Er zijn veel verschillende interventies voor kinderen die opgroeien in armoede. Door deze beter op elkaar af te stemmen, vergroten we het effect. Het doel hiervan is niet een geheel nieuwe aanpak, maar een meer samenhangend geheel van alle acties die vanuit de gemeente ingezet worden om kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk te laten opgroeien.	
--	--

Stand van zaken

Voortzetten gezinsaanpak

Op 25 augustus 2023 bent u geïnformeerd over de gezinsaanpak (23bb005368). Het doel is in de huidige collegeperiode 1000 nieuwe, unieke gezinnen te bereiken met de gezinsaanpak. Per 1 maart 2024 zijn 679 nieuwe gezinnen bereikt. Dat betekent dat in het eerste kwartaal van 2024 al ruimschoots de helft van de doelstelling gerealiseerd is.

Per 1 april 2024 is de gezinsaanpak geborgd binnen de gemeentelijke organisatie en dus geen pilot meer. Door de werkwijze te borgen blijft de bewezen meerwaarde van de gezinsaanpak behouden binnen onze organisatie. Denk hierbij aan het gebruik van vindplaatsen, laagdrempelige bereikbaarheid en toeleiding naar en bekendheid met netwerk en voorzieningen in de gebieden. Voor een deel van de wijken is de gezinsaanpak ondergebracht bij de wijkteams. Voor de wijken uit NPRZ-gebied is sprake van een samenvoeging met de aanpak Children's Zone.

In de loop van 2024 wordt de aanpak van de Children's Zone uitgebreid naar alle NPRZ wijken.

Leerstoel Kinderarmoede

Op 1 februari 2022 bent u geïnformeerd over de installatie van de 4-jarige leerstoel Kinderarmoede (22bb000961). De leerstoel maakt onderdeel uit van het onderzoeksprogramma Kinderarmoede, dat uitgevoerd wordt door de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) en de Hogeschool Rotterdam (HR). Het onderzoeksprogramma loopt van 1 februari 2022 tot 1 februari 2026. In dit programma onderzoeken de bijzonder hoogleraar en de lector Kinderarmoede de integrale hulpverlening aan kinderen die opgroeien in armoede. Ook de gemeentelijke gezinsaanpak valt daaronder. Onderzocht wordt hoe de ondersteuning aan gezinnen er nu uit ziet, wat beter kan en hoe we dat realiseren. Mogelijke oplossingsrichtingen, geformuleerd samen met professionals en ouders, worden waar mogelijk direct toegepast.

Er is specifiek aandacht voor kinderen en hun vragen, zorgen en behoeften. Het onderzoek onder kinderen wordt in wederkerigheid uitgevoerd. Kinderen leren vaardigheden aan en onderzoekers leren van de kinderen. Rondom het onderzoeksprogramma zijn gerelateerde projecten bij zowel EUR als HR. Zoals het opleveren van handreikingen voor professionals om kinderarmoede te signaleren, en om kinderen en

jongeren te ondersteunen en te stimuleren. De eerste onderzoeksresultaten en aanbevelingen voor de gemeente volgen begin 2025. In de tussentijd zijn de lector en de bijzonder hoogleraar betrokken bij beleidsontwikkeling, zoals de integrale aanpak kinderarmoede. Die verzenden we als bijlage bij deze rapportage.

Vindplaats scholen

Scholen zijn een belangrijke plek om armoede en schuldenproblematiek te signaleren. Er is op zes basisscholen geëxperimenteerd met de aanwezigheid van een medewerker Kansengelijkheid, de zgn. brugfunctionaris. Deze brugfunctionaris biedt ouders en leerlingen de mogelijkheid op een vertrouwde locatie problemen bij niet-onderwijsgerelateerde zaken aan te pakken, zoals armoede en schuldenproblematiek.

Vanaf het schooljaar 2024-2025 biedt een subsidieregeling van het Rijk scholen in het basis- en voortgezet onderwijs de mogelijkheid om voor drie jaar financiering aan te vragen voor de inzet van een brugfunctionaris. Om de implementatie van deze aanpak te vergemakkelijken en te zorgen dat scholen niet elk het wiel hoeven uitvinden, faciliteert de gemeente de projectcoördinatie voor de basisscholen die gebruikmaken van de brugfunctionaris. Deze coördinator kan scholen ondersteunen bij het implementeren en integreren van de armoedeaanpak in hun beleid, faciliteert de uitwisseling van kennis en ervaringen en zorgt voor een uniforme aanpak om armoede effectiever te bestrijden. Door de betrokkenheid van de coördinator bij verschillende scholen wordt van dichtbij ervaren wat wel en wat niet werkt. Dit maakt het mogelijk deze kennis snel en effectief te delen tussen scholen en met de gemeente.

Aanpak preventie Vroegtijdig schoolverlaters (VSV)

- Voor de mbo-scholen is de handreiking 'Omgaan met geldzorgen van mbo-studenten' ontwikkeld.
- Voortrekkersrol bij uitbreiding betalingstermijnen collegegeld.
Uw commissie WIOSSAN heeft gevraagd onderwijsinstellingen aan te moedigen het voorbeeld van Hogeschool Rotterdam te volgen. Zij maken de betaling van collegegeld mogelijk in tien termijnen. Echter, dit beleid is alleen van toepassing op instellingsgeld vanaf 3 000 euro. Het wettelijke collegegeld, dat 2.314 euro bedraagt, valt buiten deze regeling. De termijnen en bedragen voor wettelijk collegegeld zijn door de overheid vastgesteld. Daardoor hebben onderwijsinstellingen en dus ook de gemeente hier beperkte invloed op. Het initiatief van de Hogeschool gaat dus niet over het wettelijke collegegeld. Uit navraag blijkt dat bijna alle onderwijsinstellingen in Rotterdam de mogelijkheid tot betaling in termijnen van instellingsgeld bieden. Slechts één onderwijsinstelling biedt deze mogelijkheid niet. Daarop hebben wij een oproep gedaan aan alle mbo-, hbo-, en wo-instellingen in Rotterdam om het aantal betalingstermijnen voor instellings- of cursusgeld te verhogen. De gemeente heeft hier verder geen invloed op.

Uitbreiding ondersteuning Jeugdeducatiefonds (JEF)

Het Jeugdeducatiefonds biedt ondersteuning aan basisscholen in Nederland om gelijke kansen voor kinderen te bevorderen. Door financiële steun te bieden aan basisscholen, maakt het Jeugdeducatiefonds de aanschaf van materialen, extra activiteiten en ondersteuning mogelijk, die bijdragen aan de ontwikkeling van deze kinderen. Voorbeelden hiervan zijn schoolreisjes, het verstrekken van leermiddelen voor huiswerkbegeleiding en de aanschaf van technologische hulpmiddelen, zoals laptops voor kinderen die via andere initiatieven geen aanvraag kunnen doen.

De ondersteuning van het JEF wordt vanaf het schooljaar 2023-2024 uitgebreid van 76 basisscholen naar 125 basisscholen.

Samenwerking met aanbieders van geldlessen op scholen

We blijven samenwerken met verschillende partijen die geldlessen op scholen aanbieden. We hebben aan diverse partijen subsidie verstrekt voor het verzorgen van financiële educatie op het voortgezet onderwijs en het mbo, met een verwacht bereik van zo'n 17.000 jongeren.

Ook de Kredietbank Rotterdam verzorgt geldlessen, voorlichting en workshops, met name aan groep zeven en acht van het basisonderwijs en op het mbo. Ook is de Kredietbank Rotterdam jaarlijks aanwezig met een activiteit op Jeugdvakantieland. In 2023 hebben zij met hun activiteiten ongeveer 7.000 kinderen en jongeren bereikt. Daarnaast waren er ook ongeveer 4.000 kinderen aanwezig bij Jeugdvakantieland.

Ondersteuning van scholen voor het tegengaan van menstruatiearmoede

Op 27 juni 2023 is uw raad geïnformeerd over de aanpak van menstruatiearmoede in Rotterdam ([23bb006209](#)). Het initiatief om menstruatiearmoede aan te pakken wordt gezamenlijk gefinancierd vanuit de portefeuilles van wethouder Natasha Mohamed-Hoesein, verantwoordelijk voor armoedebeleid en wethouder Said Kasmi, verantwoordelijk voor onderwijs.

Het Programma Menstruatiearmoede Rotterdam is in januari 2024 van start gegaan. Scholen zijn geïnformeerd en kunnen producten en educatief materiaal ontvangen van het Armoedefonds. Het Armoedefonds is de uitvoerende partner en regelt de producten, bezorging, educatief materiaal en is het contactpunt voor vragen en advies.

Integrale aanpak kinderarmoede

De integrale aanpak kinderarmoede vindt u in de bijlage bij deze voortgangsrapportage armoede en schulden 2024 (M2311-6090).

1.4. We maken het hebben van financiële problemen actief bespreekbaar in de stad

We faciliteren informele organisaties waar Rotterdammers zich veilig genoeg voelen om het gesprek over geldzorgen aan te gaan. Dit doen we onder andere door deze organisaties te voorzien van de juiste informatie, over bijvoorbeeld inkomensondersteunende voorzieningen en schuldhulp vanuit de overheid. We gaan stadsbreed extra aandacht besteden aan de gevolgen van life-events op mensen hun financiële situatie. Bijvoorbeeld voor jongeren die 18 worden en financieel op eigen benen komen te staan.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- We gaan doorlopend stadsbreed (onder andere via social media met influencers) communiceren tijdens life-events en economische ontwikkelingen. - Ook communiceren we over life-events op relevante plekken, zoals op scholen, bij werkgevers of verloskundigen en maken we gebruik van social media om Rotterdammers (met name jongeren die 18 jaar worden) te bereiken. - We stellen (communicatie)middelen beschikbaar aan deze partners in de stad.	- Rotterdammers die een life-event meemaken hebben voldoende informatie om te weten wat de invloed van dit life-event is op hun financiële situatie is en hoe zij hierop kunnen handelen.

Stand van zaken

Stadsbrede communicatie

In december 2023 en januari 2024 heeft de succesvolle influencer-campagne plaatsgevonden. Het bereik van de video's is groot. Meer dan 300.000 weergaven en positieve reacties van volgers en partners in de stad. Mensen vinden het goed dat er over het onderwerp geldzorgen gesproken wordt, moedigen anderen aan om hulp te zoeken, delen hun eigen ervaringen en benadrukken dat niemand er alleen voor staat. De boodschap - zoek hulp bij de gemeente, bel 14 010 en kies optie 4, of chat anoniem via rotterdam.nl/geldzorgen - is goed overgekomen. Het aantal telefoontjes naar 14 010 over rondkomen is in januari verdubbeld ten opzichte van december 2023 en januari 2023. Sinds 1 november 2023 is het ook mogelijk via de anonieme chat op de pagina Geldzorgen te praten over geldzorgen. De chat is een nieuw onderdeel van de call-to-action die is ingezet bij de influencer-campagne.

Communiceren over life events

De week van het geld in maart 2024 gaf het startsein voor een aantal acties gericht op jongeren:

- de verzending van het boekje '18 worden' aan alle Rotterdamse jongeren die in een jaar 18 worden. Dat zijn er jaarlijks zo'n 7.500 die allemaal het boekje thuisgestuurd krijgen. Het bereik is daarmee 100%
- de verspreiding van een geldkrant met als aanknopingspunt 'vakantiegeld' onder schoolgaande en werkende jongeren

In het najaar van 2024 verschijnt informatie voor volwassenen ter versterking van de financiële vaardigheden en voor ouders, zodat zij het gesprek over geld met hun kinderen kunnen aangaan. Er zijn contacten met mbo-instellingen, waaronder Albeda en Zadkine, om het thema geldzaken structureel onder de aandacht te brengen in de fysieke en digitale omgeving van de onderwijsinstellingen. Denk aan op de beeldschermen in de school en in het digitale studentenportaal.

Beschikbaar stellen communicatiemiddelen

Ook werken we aan doorontwikkeling van een (digitale) toolbox waarmee docenten,

werkgevers en andere professionals die met Rotterdammers in contact staan, schulden signaleren, het gesprek hierover aangaan en doorverwijzen naar passende dienstverlening. Vanuit het onderwijs is al input gegeven, de consultatie van andere intermediairs moet nog plaatsvinden. Onderzocht wordt ook wat leeft in de gebieden over geldzorgen en schulden. Wat hebben partners en Rotterdammers nodig? Op welk life-events kunnen we inspelen? Wat kan in de communicatie beter?

Nieuw: Samen sterk tegen armoede en schulden

Om te benadrukken dat de gemeente armoede en schulden samen met partners aanpakt, is recent gestart met een nieuwe activiteit. Daarbij zetten we elk kwartaal initiatieven, die zich inzetten voor mensen met geldzorgen, in het zonnetje. Het zijn initiatieven die doorgaans nog niet veel bekendheid kregen en zich vooral op kleine schaal in de wijk afspelen.

Voorbeelden van dergelijke initiatieven zijn mensen die hun huis openstellen om anderen van een warme maaltijd te laten genieten, de straatkapper die gratis knipbeurten geeft en Rotterdammers die een eigen voedselbank of uitdeelpunt runnen. Door met elkaar de handen ineen te slaan, ondersteunen we zoveel mogelijk Rotterdammers en inspireren we anderen om hieraan mee te werken.

1.5. We vergroten de financiële redzaamheid van Rotterdammers

We verzorgen (groeps-)trainingen en individuele coaching met als doel de financiële redzaamheid te vergroten. Hoe we dit doen is maatwerk. Hoe meer Rotterdammers financieel redzaam zijn, hoe minder zij aanspraak maken op de gemeentelijke hulpverlening. We hebben hierbij extra aandacht voor de overgang van 18- naar 18+ en de financiële redzaamheid hierbij.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- Vanaf 2024 wordt de focus naast de groepstrainingen meer gelegd op individuele trajecten en maatwerk.	- Rotterdammers zijn financieel redzaam. - Iedere jongere die bij ons binnenkomt ontvangt een passend hulpaanbod met als doel het oplossen van de huidige problematiek, het mogelijk houden een opleiding te volgen en het bestendigen van financieel gezond gedrag.

Stand van zaken

Het aanleren van vaardigheden om de financiële redzaamheid van Rotterdammers te vergroten maakt deel uit van onze dienstverlening. Dit doen we om te voorkomen dat Rotterdammers na een schuldhelpverleningstraject opnieuw in financiële problemen komen. Rotterdammers worden door hun trajectbegeleider van het ETF of door hun beschermingsbewindvoerder aangemeld voor een maatwerktraject richting financiële redzaamheid bij Gers met Geld. Aanmelding gebeurt op een moment dat het meest passend is voor de Rotterdammer. Meestal zal dit na de start van de schuldenregeling zijn.

Een traject bij Gers met Geld duurt ongeveer 9 maanden. In deze periode wordt op verschillende manieren gewerkt aan gedragsverandering en het vergroten van de financiële vaardigheden om terugval in financiële problemen te voorkomen. Daarvoor worden zowel individuele begeleiding als groepstrainingen geboden. Maar er is ook digitale ondersteuning in de vorm van de app Plinkr. Onderdeel van het traject is bijvoorbeeld terugkijken op hoe de schulden zijn ontstaan, maar ook aanleren een maand- en jaarbegroting op te stellen.

1.6. We hebben oog voor het individu

We werken al enige jaren stress-sensitief en blijven dat doen. De stress-sensitieve dienstverlening gaan we verder implementeren binnen de schuldenketen. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor mentale gezondheid. Om ons goed te verplaatsen in de Rotterdammers, werken we samen met ervaringsdeskundigen.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- We werken verder aan de stress-sensitieve dienstverlening binnen de schuldenketen, met specifiek aandacht voor mentale gezondheid. - We zetten de komende periode in op het combineren van de bestaande kennis vanuit ervaringsdeskundigen en (in)formele organisaties. Zoals door hen te laten meekijken tijdens de beleidsvorming en uitwerking ervan, bijvoorbeeld in de vorm van een armoedeberaad of schaduwraad. - In het streven om hulp- en dienstverlening voor Rotterdammers te verbeteren zien we niet alleen meerdere opgaven op stadsniveau, maar ook op wijk- en buurniveau. Met de ontwikkeling van 'Wijk aan Zet' wil de gemeente nauwer schakelen tussen beleid en praktijk. Samen met het Innovatieplatform van de gemeente, gaan we in een aantal wijken diverse werkvormen uitproberen.	- Onze dienstverlening is zo ingericht dat die aansluit bij de individuele behoeften van de Rotterdammers. - We ontwikkelen een structuur aan de hand waarvan we beter samen kunnen werken met ervaringsdeskundigen zodat we hen mee kunnen nemen in de uitvoering van ons beleid.

Stand van zaken

Stress-sensitieve dienstverlening

Stress-sensitief werken is een dagelijks terugkerend thema voor medewerkers in de schuldenketen. Zij worden hierop getraind en vervolgens gecoacht in hun dagelijkse werkzaamheden. Onderdeel van de training is ook een (minimaal jaarlijkse) nascholing.

Ervaringsdeskundigen

We blijven ervaringsdeskundigen structureel inzetten bij beleidsvorming. Daarnaast betrekken we hen vaker bij de ontwikkeling van bijvoorbeeld communicatie-uitingen, of tijdens de beleidsimplementatie en uitvoering ervan. Op dit moment zijn we bezig om een representatieve groep ervaringsdeskundigen, vanuit verschillende netwerken en organisaties, samen te stellen. Om onze dienstverlening zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de individuele behoeften van zoveel mogelijk Rotterdammers, zorgen we ervoor dat de groep ervaringsdeskundigen een goede afspiegeling is van Rotterdammers met geldzorgen.

Wijk aan Zet / Innovatieplatform

De gemeente wil zoveel mogelijk Rotterdammers met hulpvragen op diverse leefgebieden bereiken en ondersteunen bij die hulpvragen. Hiertoe werken we samen met diverse interne en externe partijen. Om deze samenwerkingen te bestendigen wordt vanuit het Innovatieplatform onderzocht hoe we de samenwerking in de wijk kunnen versterken. Met als doel een werkwijze te ontwikkelen die de ketensamenwerking op het vlak van armoede en schulden en de positie van de informele partijen versterkt. Bij de ontwikkeling van deze werkwijze betrekken we informele partijen. In het derde kwartaal van 2024 verwachten we de eerste onderzoeksresultaten. In de volgende voortgangsrapportage informeren wij u hier verder over.

1.7. We leiden meer Rotterdammers naar schulddienstverlening en verkleinen de uitval tijdens de trajecten

Om meer Rotterdammers toe te leiden naar schulddienstverlening gaan we proactiever werken, zodat we deze Rotterdammers eerder bereiken (zie doel 1). Om de kans op uitval tijdens het traject te verkleinen zetten we in op intensieve begeleiding van Rotterdammers met schulden door het Expertise Team Financiën (ETF). Ook wordt binnen de schuldenketen multidisciplinair samengewerkt, zodat in de overdracht van de ene naar de andere afdeling geen Rotterdammers uitvallen.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- De pilot 'Boekhouding op orde' wordt een vast onderdeel van de reguliere dienstverlening. - We onderzoeken of bestaande hulpmiddelen zoals: budgetbeheer, bewindvoering, en saneringskrediet voor jongeren met financiële problemen voldoende aansluiten bij de behoeften en effectief zijn. - We starten in 3 wijken een pilot om het vertrouwen in de gemeentelijke (schuld)dienstverlening te vergroten. - We zetten in op het verder verbeteren van de samenwerking tussen alle partijen in de schuldenketen. Zowel tussen gemeentelijke afdelingen als externe partners.	- Alle acties hebben als beoogd effect de instroom in de schulddienstverlening te vergroten en de uitval te verkleinen. Hier is ook een <i>collegetarget</i> aan gekoppeld: <i>In deze collegeperiode vergroten we de instroom in de schuldhelpverlening door in totaal 15.750 intakes af te nemen en pakken we schulden aan door in totaal 8.200 schuldregelingen te starten.</i>

Stand van zaken

Collegetarget

Voor de collegeperiode 1 juli 2022 tot 1 juli 2026 is op Schuldhelpverlening de volgende ambitie (mijlpalen) opgenomen:

	2023	2024	2025	Totaal
Intakes	4.950	5.250	5.550	15.750
Gestarte schuldregelingen	2.700	2.800	2.700	8.200

Effectindicator	Mijlpaal 2023	Resultaat 2023	Mijlpaal 2024	Resultaat 2024-4
Intakes	4.950	5.326	5.250	1.680
Gestarte schuldregelingen	2.700	1.929	2.800	763

De intakes bij ETF zijn unieke Rotterdammers die in een kalenderjaar een 1e gesprek met een trajectbegeleider hebben gehad

De gestarte schuldregelingen betreft het aantal unieke klanten waarvoor bij de schuldeisers een saldo vordering is opgevraagd.

Op basis van de eerste vier maanden van 2024 is het onduidelijk of de gestelde mijlpaal zal worden gehaald. Op dit moment lopen zowel de intakes als de gestarte schuldregelingen nog achter op de mijlpaal. Voor de intakes geldt dat de afdeling Grip op Geldzaken zich volledig richt op het bereiken van Rotterdammers met geldzorgen. Dat gebeurt op veel verschillende manieren,

zoals via vroegsignalering, samenwerking met (informele)partners in de stad en andere afdelingen binnen de gemeente. Voor de schuldregelingen geldt dat dit het dagelijkse werk en samenspel is tussen de afdelingen Grip op Geldzaken en de Kredietbank Rotterdam. Om tot meer schuldregelingen te komen, zetten we in op het verbeteren van de samenwerking tussen de afdelingen en het wegnemen van drempels. Om komend jaar de gestelde mijlpalen op beide onderdelen te halen, zetten we daarom -naast wat we al doen- extra in op het verhogen van instroom bij Grip op Geldzaken en het verhogen van de doorstroom naar de Kredietbank Rotterdam door de gemeentelijke schuldenketen te optimaliseren en de informatievoorziening aan de Rotterdammer te verbeteren:

Boekhouding op orde

In 2023 is 'Boekhouding op orde' een vast onderdeel geworden van onze (schuld)dienstverlening. Boekhouding op orde is beschikbaar voor ex-ondernemers met schulden die een minnelijke schuldregeling bij de Kredietbank willen aanvragen. In 2023 hebben 79 Rotterdammers die zelf de middelen niet hebben om hun onderneming boekhoudkundig af te ronden, gebruikgemaakt van deze dienstverlening. Daarna was het mogelijk een minnelijke schuldregeling aan te vragen.

Pilot vergroten vertrouwen in gemeentelijke schuldhulpverlening

De pilot 'Werken aan vertrouwen' wordt momenteel opgestart in 3 wijken: Schiebroek, Nesseland en een nog nader te bepalen wijk in het gebied centrum. In deze pilot werken gemeente en partners in de wijken aan een verbetering van de samenwerking. Met als doel de drempel die mensen ervaren bij het aanpakken van financiële problemen, te verlagen. Na de evaluatie worden bruikbare lessen uit deze pilot overgenomen in andere gebieden/wijken.

Verbeteren samenwerking schuldenketen

In de schuldenketen is een goede samenwerking belangrijk om Rotterdammers met geldzorgen en/of schulden zo goed mogelijk te ondersteunen. Een voorbeeld van het verbeteren van de samenwerking is de pilot 'Werken aan vertrouwen'. Verder werken we aan het verbeteren van de samenwerking tussen de gemeente en alle (in)formele partijen in de stad. Dit doen we door de communicatiestrategie gericht op Rotterdammers en professionals aan te passen. Dat Rotterdammers met geldzorgen of schulden voor hulp terecht kunnen bij de Vraagwijzer is bijvoorbeeld niet altijd bekend. In de [video](#) 'Geldzorgen? Ga naar de Vraagwijzer' vertelt een vraagwijzerconsulent over zijn werk en hoe hij Rotterdammers verder op weg helpt. Dit is onderdeel van een bredere communicatieaanpak om de bekendheid van de Vraagwijzer te vergroten. Via [explainers](#) en video's met ervaringsverhalen van cliënten is extra aandacht voor schuldhulp.

Onderzoeken of bestaande hulpmiddelen zoals budgetbeheer, bewindvoering, en saneringskrediet voor jongeren met financiële problemen voldoende aansluiten bij de behoeften en effectief zijn.

Na de beëindiging van het Jongeren Perspectief Fonds in 2023 bieden we vanaf juni 2024 andere dienstverlening voor jongeren met minimale afloscapaciteit, JES (Jongeren en Schulden). Hiermee krijgen zij (uitzicht op) een beter toekomstperspectief door te werken aan een of meerdere (lange termijn) doelen. Om de jongeren snel de rust en ruimte te bieden die hiervoor nodig is, is het mogelijk het saneringskrediet in natura af te betalen via een tegenprestatie. Deze dienstverlening is beschikbaar voor jongeren die studeren of van plan zijn binnenkort een opleiding te gaan volgen. Met deze dienstverlening hebben we weer een aanbod waarmee we Rotterdamse jongeren met een financiële hulpvraag kunnen ondersteunen.

Nieuw: Samenwerking met stichting De Verre Bergen

Op 26 april 2024 bent u geïnformeerd over de nieuwe samenwerking tussen de gemeente en Stichting de Verre Bergen over het sneller schuldenvrij maken van Rotterdamse gezinnen (24bb002837). Op het moment van schrijven van deze voortgangsrapportage waren er nog geen (bereik)cijfers beschikbaar. In de volgende voortgangsrapportage (in het voorjaar van 2025) wordt u verder geïnformeerd over de resultaten van deze samenwerking.

1.8. We beperken de gevolgen van het leven in armoede voor Rotterdammers voor wie er (nog) geen perspectief is

We beperken de gevolgen van het leven van Rotterdammers in armoede voor wie er (nog) geen perspectief is. Zo proberen we te voorkomen dat hun problemen groter worden, met het risico op langdurige armoede. Daarom financieren we bijvoorbeeld verschillende voedselinitiatieven in de stad, en zorgen we bijvoorbeeld voor gratis menstruatieproducten op scholen. We maken middelen vrij voor het behouden van het Crisisfonds. En we blijven inzetten op het verminderen van energiearmoede.

Tegelijkertijd verstevigen we onze samenwerking met woningcorporaties en werken we met particuliere verhuurders aan de betaalbaarheid van woningen.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- Financieren van verschillende initiatieven rondom voedselhulp. Voorwaarde voor deze financiële steun is dat het voedselinitiatief samenwerkt met organisaties als welzijnspartijen en het Wijkteam. En we verstevigen de samenwerking tussen de verschillende voedselinitiatieven en hulpverlening, zodat Rotterdammers naast deze noodhulp ook structurele ondersteuning krijgt bij het oplossen van hun (financiële) problemen. - We continueren het Crisisfonds door hier tot aan het einde van de collegeperiode budget voor te reserveren. - We bieden Rotterdammers met een laag inkomen praktische en gratis hulp bij het energiezuiniger maken van hun woning. We verstevigen de inzet op verduurzaming door woningcorporaties, omdat 70 procent van de Rotterdammers in een woning van een woningcorporatie woont. En we zetten in op het toegankelijk maken van de energietransitie voor Rotterdammers met een laag inkomen.	- Rotterdammers worden duurzaam geholpen met hun financiële problemen door de ontwikkeling van een structuur voor samenwerking tussen informele en formele partijen als het gaat om voedselhulp. - Door het instellen van een crisisfonds kunnen Rotterdammers met acute nood geholpen worden. - We hebben een aanbod van verschillende energiebesparende maatregelen om de energierekening van Rotterdammers te verlagen. We hebben hierbij specifieke aandacht voor werkende armen.

Stand van zaken

Voedselhulp

Via onze subsidieregelingen financiert de gemeente diverse initiatieven voor voedselhulp. Deze initiatieven gaan voedselverspilling tegen door voedselreststromen in te zetten. Daarnaast stimuleren we dat deze partners naast voedselhulp ook (verwijzing naar) hulp bij (financiële) problemen bieden. Zodat de voedselhulp zoveel mogelijk tijdelijk is, en Rotterdammers zicht krijgen op een toekomst zonder geldzorgen.

U bent eerder geïnformeerd (23bb005469) over de bijeenkomsten die zijn georganiseerd met de voedselinitiatieven om een structurele samenwerking op te zetten. Bij deze bijeenkomsten zijn onderwerpen besproken als het verbeteren en versterken van de samenwerking, het vergroten van het aanbod en herinrichting van de voedselketen. Bijvoorbeeld de samenwerking tussen Hotspot Hutspot en Stichting Salaam is hieruit voortgekomen. Daarnaast is de samenwerking met Shareaty verstevigd: dit initiatief levert voedseloverschotten aan steeds meer organisaties in de stad.

Crisisfonds

Bij het [Crisisfonds](#) kunnen informele organisaties een financieel gift aanvragen om Rotterdammers in armoede te helpen met eerste levensbehoeften. In 2023 hebben 51 organisaties een beroep gedaan op het Crisisfonds. Aan deze organisaties is bijna €500.000 uitgekeerd. Zij hebben Rotterdammers ondersteund met bijvoorbeeld eten, medicijnen en hygiëneproducten. In de loop van 2024 wordt het Crisisfonds geëvalueerd en bekijken we of en hoe we hier gedurende de huidige collegeperiode mee verder gaan.

Energiearmoede

Energietoeslag

Sinds 14 oktober 2023 verstrekt de gemeente de energietoeslag. Inmiddels hebben 64.750 Rotterdamse huishoudens deze gekregen (peildatum 2 april 2024). Volgens het CBS bestaat de totale doelgroep in Rotterdam uit 64.715 huishoudens. Het bereik is dus meer dan 100%. Dat komt omdat het CBS verouderde cijfers gebruikt, te weten het driejaarlijks gemiddelde van huishoudens met een inkomen <120 WSM over 2019-2021. En omdat de gemeente voor de energietoeslag uitgaat van het besteedbaar inkomen en CBS van het netto-inkomen. Dit betekent dat bijvoorbeeld mensen in een schuldentraject door het CBS niet zijn meegenomen in de cijfers. Ook wordt er in de cijfers van het CBS geen rekening gehouden met huishoudens die slechts kortere tijd een laag inkomen hebben.

Individuele bijzondere bijstand energiekosten

Voor Rotterdammers die de energierekening niet meer kunnen betalen, biedt de gemeente individuele bijzondere bijstand (IBB) energiekosten aan. In 2023 hebben 1.767 Rotterdamse huishoudens gebruik gemaakt van deze regeling en is er ruim € 2.250.000 uitgekeerd aan IBB energiekosten. Ook in 2024 kunnen Rotterdammers deze regeling aanvragen. In het eerste kwartaal van 2024 hebben 64 Rotterdammers IBB energiekosten gekregen. In totaal is in 2024 ongeveer € 81.000 aan IBB energiekosten verstrekt.

Vanuit het Rijk heeft de gemeente middelen gekregen om energiearmoede tegen te gaan. Samen met de afdeling Duurzaam zijn met deze middelen verschillende projecten opgezet om de energierekening van Rotterdammers te verlagen.

Op 19 december 2023 bent u geïnformeerd over de voortgang van deze projecten via een collegebrief (23bb008705).

De belangrijkste resultaten van deze projecten:

- Ruim 11.000 huishoudens zijn geholpen door een energiekusser. De energiekussers brengen kleine energiebesparende maatregelen aan en geven tips om energie te besparen.
- 161 huishoudens kregen een cv-installatie die beter in balans is met het project 'waterzijdig inregelen'⁴.
- 1.365 huishoudens deden mee aan de collectieve energiecoaching van de Energiebank. Rotterdammers krijgen dan bij groepsbijeenkomsten informatie over energiebesparing.
- De Energiekeet van OpzoomerMee bezocht 53 straten. Met de Energiekeet kunnen Rotterdammers op een laagdrempelige manier kennismaken met energiebesparende maatregelen.
- De gemeente heeft een subsidieregeling opgezet voor VvE's met een maximale WOZ-waarde van 300.000 euro. Hiervan hebben al 367 appartementen gebruik gemaakt.
- 1.219 huishoudens kregen een nieuwe koelkast of wasmachine uit het witgoedfonds. Dit project is eind 2023 afgerond.
- Met 11 woningcorporaties heeft de gemeente een convenant opgesteld om het energieverbruik van hun huurders te verlagen door extra projecten op te starten of door bestaande projecten te versnellen. Hiermee zijn inmiddels 2.371 huishoudens geholpen.
- Met het Crisisfonds financieren we initiatieven van informele partijen die energiearmoede tegengaan. Voor dit specifieke doel is tot eind 2024 € 50.000,- beschikbaar gesteld. Dit

⁴ Door middel van waterzijdig inregelen wordt de cv-installatie zo afgesteld dat het water in de CV gelijkmatig verspreid wordt over alle radiatoren. De CV werkt hierdoor efficiënter en ruimtes in huis worden gelijkmatiger verwarmd.

bedrag komt boven op de eerdere toekenningen aan het Crisisfonds. Met deze bijdrage ondersteunen we de inzet van het Crisisfonds voor warmteproducten voor binnenshuis en warme huiskamers voor Rotterdammers in nood, via de informele partijen.

Aanvullend hierop werken we aan de volgende acties:

- 17.500 huishoudens ondersteunen met een energieklusser in 2024 en 2025. De energieklussers gaan vanaf dit jaar ook waterzijdig inregelen, gordijnen ophangen, oude ventilatieboxen vervangen en bodemfolie plaatsen.
- Ruim 6.500 huurders bij woningcorporaties bereiken door het uitvoeren van de projecten vanuit het convenant voor eind 2025.
- Continuering energiecoaching. De huidige opdracht van de Energiebank loopt eind april 2024 af. Via een aanbesteding is deze opdracht opnieuw in de markt gezet.
- Vanaf 1 mei is het voor Rotterdammers beter mogelijk om energiezuinig witgoed aan te schaffen. Op 11 april 2024 is uw raad geïnformeerd over de wijzigingen in de Individuele Bijzondere Bijstand (24bb002417). Onderdeel van deze wijzigingen is het jaarlijks vrijmaken van 5 ton vanuit de SPUK-middelen Energiearmoede voor de indexatie van de inrichtingskosten. Deze bijdrage uit de SPUK-middelen Energiearmoede maakt het mogelijk dat de bedragen voor onder andere witgoedartikelen opgehoogd kunnen worden zodat daadwerkelijk duurzame apparaten aangeschaft kunnen worden.

Voor het zomerreces 2024 informeren we u over de voortgang van deze projecten.

1.9. We incasseren onze vorderingen op een sociale manier

In 2022 hebben we het keurmerk Warm incasseren behaald. We incasseren vorderingen effectief, maar houden oog voor de mens achter de debiteur. We blijven ons inspannen dit keurmerk te behouden.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- We spannen ons in om het keurmerk te behouden en daarnaast ook bij andere incasserende bedrijven onder de aandacht te brengen.	- We behouden het keurmerk Warm Incasseren en Warm Werkgeverschap.

Stand van zaken

Op dit moment bevindt de audit zich in de afrondende fase. Zodra dat mogelijk is informeren we uw raad over het behoud van het keurmerk Warm Incasseren.

1.10. We stimuleren Rotterdamse bedrijven en organisaties om samen met ons armoede en schulden aan te pakken

Samen staan we sterk tegen armoede en schulden in Rotterdam. Daarom werken we – met het in 2023 opgerichte platform GoedGeven010 – intensief samen met bedrijven, zodat deze bedrijven en de (in)formele partijen in de stad die een bijdrage leveren aan de armoede- en schuldenaanpak bij elkaar worden gebracht. We sporen hen aan een maatschappelijke bijdrage te leveren of stimuleren hen dit te blijven doen. Ook helpen we Rotterdamse werkgevers om in gesprek te gaan met hun werknemers met financiële problemen. Daarvoor hebben we een handreiking Geldzorgen beschikbaar. Zo worden we als gemeente ook beter vindbaar voor werkende armen.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen	Beoogd effect
- We stimuleren andere werkgevers om aandacht te besteden aan hun werknemers met financiële problemen. Daarvoor stellen we een handreiking ter beschikking. Ook moedigen we werkgevers aan om medewerkers met financiële problemen 'warm over te dragen' aan gemeente Rotterdam. - We onderzoeken de mogelijkheden om platform GoedGeven010 uit te breiden, om zo meer bedrijven en (in)formele partijen in de stad die een bijdrage leveren aan de aanpak van armoede en schulden aan elkaar te koppelen.	- In de eerste voortgangsrapportage van dit beleidskader in 2024 rapporteren we over de gesprekken met de vijf grootste werkgevers in Rotterdam die we gevoerd hebben over de aanpak van armoede en schulden in de stad. - Meer bedrijven maken deel uit van het platform GoedGeven010.

Stand van zaken

Betrekken bedrijfsleven

We onderzoeken de mogelijkheden om via het MKB-actieprogramma met het MKB samen te werken op het gebied van armoede en schulden. Recent maakte ik kennis met de nieuwe voorzitter van MKB Rotterdam-Rijnmond. Vanwege de wethouderswissel van afgelopen najaar (2023) zijn de gesprekken met de werkgevers in Q3 2024 gepland. In de volgende voortgangsrapportage informeren wij uw raad over de uitkomsten van deze gesprekken en eventuele verdere samenwerking met het MKB en het bedrijfsleven.

Werkgeversaankpak

De afdeling Grip op Geldzaken werkt aan het betrekken van werkgevers bij de aanpak van schulden. Zo is inmiddels een handreiking voor werkgevers beschikbaar ([Eerste hulp bij geldzorgen van medewerkers | Ondernemen010](#)) waarmee zij aan de slag kunnen met werknemers met geldproblemen. Zij kunnen medewerkers ook direct aanmelden bij het ETF, als zij daarbij afspraken maken met het ETF over warme overdracht. In de praktijk blijkt het voor veel werkgevers lastig geldzorgen te bespreken met hun werknemers, en dit onderwerp structureel te organiseren. Daarom spreken we nu met organisatie Moedige Dialoog om de mogelijkheden om samen te werken te onderzoeken. Moedige Dialoog heeft ervaring bij het ondersteunen van werkgevers op dit gebied.

Ook in de eigen gemeentelijke organisatie besteden we aandacht aan medewerkers met geldproblemen. Zo houdt de afdeling Grip op Geldzaken een spreekuur op verschillende locaties voor werknemers van Rotterdam Inclusief. In 2022 is hiermee gestart en in 2023 waren er ongeveer 250 gesprekken met werknemers. Een deel van de gesprekken leidt tot een advies. In ongeveer 40% van de gevallen kan met een korte actie hulp worden geboden (bijvoorbeeld hulp bij het aanvragen van energietoeslag). In ongeveer 5% van de gevallen wordt doorverwezen naar andere hulpverlening. De werknemers geven aan deze gesprekken heel waardevol te vinden. Daarom blijven we inzetten op een interne werkgeversaankpak.

GoedGeven010⁵

- Er staan 34 initiatieven (stichtingen) op de website;
- Van september tot begin november 2023 bezochten 330 bezoekers de website;
- Door de mediacampagne in de laatste maanden van 2023 op LinkedIn, Instagram en Facebook zien we een langzame stijging van het aantal bezoekers;
- Het platform leidt tot samenwerkingen en donaties. Hierover hebben we echter geen harde cijfers, omdat er in de huidige opzet geen donaties direct via het platform lopen.

Gebleken is dat een nieuw netwerk of platform opzetten veel tijd kost. Daarom gaan we de komende maanden bekijken of en hoe we doorgaan met GoedGeven010. Ook hierover wordt uw raad geïnformeerd in de volgende voortgangsrapportage.

Eerste hulp bij geldzorgen van medewerkers

Zo doe je dat!

Als werkgever of leidinggevende vermoedt u soms dat medewerkers worstelen met geldzorgen of financiële problemen. Hoe maakt u dit bespreekbaar? Hoe voert u een goed gesprek over geld? Waar kunt u medewerkers naar doorverwijzen? Met deze handreiking helpen we u op weg.

⁵ Goedgeven010 ([Over ons \(goedgeven010.nl\)](#)) maakt sociale initiatieven zichtbaar voor financiële donateurs en bedrijven.

2. Minima Effect Rapportage 2024

Het Nibud heeft de Minima Effect Rapportage (MER) 2024 voor Rotterdam opgesteld. Als onderdeel van deze voortgangsrapportage bieden we ook deze MER aan. Dit is eerder aan uw raad toegezegd in het afdoeningsvoorstel 24bb000295 over het AJT en Vervoersarmoede.

De MER biedt inzicht in de financiële positie van diverse huishoudtypen met een laag inkomen. Naast landelijke regelingen wordt ook het effect van gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen doorgerekend. Hierbij is op basis van de berekeningen en het prijsniveau onderzocht hoe de maatregelen in 2024 doorwerken voor mensen met lage inkomens. De gemeente Rotterdam baseert de hoogte van de aanvullende inkomensondersteuning op de MER.

In onderstaande tabel staat wat een minimahuishouden overhoudt na alle benodigde uitgaven per maand.

Huishoudtype	100	110	120	130	140
01. alleenstaande tot AOW-leeftijd	87	110	239	288	385
02. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	383	402	508	517	594
03. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	40	102	229	214	282
04. paar vanaf AOW-leeftijd zonder kinderen	385	416	498	534	641
05. eenoudergezin met 2 jonge kinderen	470	470	534	583	670
06. eenoudergezin met 2 oudere kinderen	358	386	492	541	449
07. paar met 2 jonge kinderen	233	293	394	372	407
08. paar met 2 oudere kinderen	144	204	331	316	159
09. alleenstaande onder AOW-leeftijd met zorg	86	109	172	203	279
10. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	395	414	455	374	378

Bevindingen

De MER laat een min of meer positief beeld zien van de inkomenspositie van huishoudens met een laag inkomen. Bijna alle onderzochte huishoudtypen gaan er in 2024 in meer of mindere mate op vooruit ten opzichte van 2023. Vooral de huishoudens met kinderen, en met name huishoudens met oudere kinderen, gaan er in 2024 sterk op vooruit. Dit komt onder andere door de verhoging van het kindgebonden budget, verhoging van de huurtoeslag, verhoging van de arbeidskorting en de verhoging van het Jeugdtgegoed. Ook huishoudens vanaf de AOW-leeftijd gaan er volgens de MER op vooruit.

Echtparen zonder kinderen en alleenstaanden tot de AOW-leeftijd komen maar net rond. Op bijstandsniveau houden deze huishoudtypen respectievelijk € 40 en € 87 per maand over. Daarnaast laten de resultaten van deze rapportage zien dat alleenstaande ouders een hogere bestedingsruimte hebben dan echtparen. Dit komt doordat echtparen met kinderen de kosten van twee volwassenen moeten dragen, terwijl het bijbehorende inkomen in verhouding lager ligt.

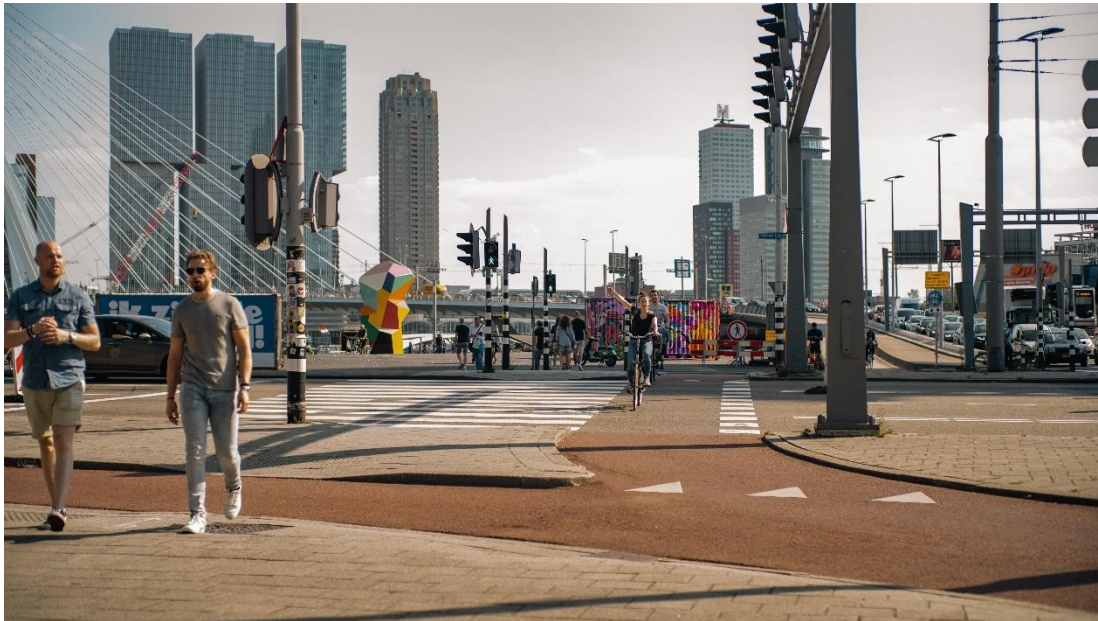
De enige groep die op basis van de MER niet voldoende rond kan komen, zijn zelfstandig wonende jongeren tot 21 jaar die niet op de onderhoudsplicht van hun ouders kunnen terugvallen (deze groep is niet in bovenstaande tabel opgenomen). Ook afgelopen jaren kon deze groep niet rondkomen. Het is belangrijk op te merken dat alleen het Rijk dit tekort kan aanpakken, omdat het Rijk gaat over inkomensbeleid.

Ook blijkt uit de MER dat er op verschillende inkomensniveaus een armoedeval zichtbaar is. De gele blokjes in bovenstaande tabel geven dit aan. Met name de armoedeval bij het paar met twee oudere kinderen op 140% van het wettelijk sociaal minimum is opvallend. Een dergelijk gezin houdt aan het eind van de maand maar 15 euro meer over dan hetzelfde type gezin op bijstandsniveau.

Toch schetst de MER voor 2024 een voorzichtig positief beeld. Onze Rotterdamse inzet, in combinatie met het landelijk beleid, lijkt een positieve impact te hebben op huishoudens met een laag inkomen.

Kanttekening

Een belangrijke kanttekening bij het lezen van de MER, is dat de rapportage een 'papieren' werkelijkheid weergeeft. Bij het opstellen van de MER wordt ervan uitgegaan dat huishoudens zeer goed met geld kunnen omgaan, ze alle inkomensondersteuning aanvragen waar ze recht op hebben en niet of zeer beperkt te maken te hebben met persoonlijk onvermijdbare uitgaven. De rapportage gaat daarmee uit van een ideale situatie. De praktijk kan in individuele situaties anders uitpakken.

3. De cijfers

1: Omvang van de doelgroep met een laag inkomen

In 2022⁶ hadden rond 53.000 huishoudens en rond 82.000 personen in Rotterdam een *inkomen tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (WSM)*. Rond 17.000 minderjarige kinderen leven in een huishouden met een dergelijk inkomen. Het sociaal minimum is het minimale bedrag dat volgens de Nederlandse overheid nodig is om in je levensonderhoud te kunnen voorzien. Dit bedrag wordt elke 6 maanden aangepast en is meestal gelijk aan het bedrag van een bijstandsuitkering. Deze bedragen kunnen variëren afhankelijk van de levenssituatie.

Vanaf 1 januari 2024 zijn de bedragen voor het wettelijk sociaal minimum als volgt vastgesteld (brutobedragen)⁷:

- Gehuwden of gelijkgestelden: €2.069,30 per maand
- Alleenstaande van 21 jaar en ouder: €1.473,56 per maand
- Alleenstaand-woningdeler van 21 jaar en ouder: €934,16 per maand
- Alleenstaande van 20 jaar: €1.137,53 per maand
- Alleenstaande van 19 jaar: €827,81 per maand
- Alleenstaande van 18 jaar: €684,26 per maand

In de periode 2021-2022 daalde het aantal *huishoudens* met een inkomen tot 110% WSM met 1.100; het percentage huishoudens met een dergelijk inkomen daalde naar 17,6%. Het aantal *personen* in deze huishoudens daalde met 2.900. Daarmee daalde het percentage Rotterdammers met een inkomen tot 110% WSM licht, van 14,3% naar 13,7%.

Het aantal *minderjarige kinderen* in een huishouden met een inkomen tot 110% WSM daalde met 1.300; in 2022 leefde 15% van alle minderjarige kinderen in Rotterdam in een huishouden met een dergelijk inkomen. Daarmee daalde het percentage minderjarige kinderen in een huishouden met een inkomen tot 110% WSM met ruim 1 procentpunt.

In het algemeen zien we dus een daling van de doelgroep met een inkomen tot 110% WSM.

Particuliere huishoudens en personen met een inkomen tot 110% WSM in Rotterdam

	Minimaal 1 jaar		Vier jaar of langer	
	Aantal	Procent	Aantal	Procent
Aantal huishoudens tot 110%	52.700	17,6%	31.900	12,1%
Aantal personen tot 110%	82.100	13,7%	46.600	8,6%
Aantal kinderen tot 110%	16.800	15,0%	8.800	8,6%
Bron van inkomsten tot 110%				
Werk		13%		
Uitkering/pensioen		87%		

Bron: CBS/bewerking OBI

⁶ De meest recente beschikbare informatie van CBS loopt tot 2022.

⁷ [Premies en bedragen voor werkgevers | UWV | Werkgevers](#)

In de onderstaande tabel staat een overzicht van aantal en percentage lage inkomens vanaf 2015. Tegelijkertijd is de ontwikkeling op de korte termijn (2021-2022) en op de lange termijn (2015-2022) weergegeven.

Particuliere huishoudens en personen met een inkomen tot 110% WSM in Rotterdam 2015-2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2022	2015-2022
Aantal huishoudens	57.000	57.900	57.400	55.600	54.200	54.600	53.800	52.700	-1.100	-4.300
Procent	20,4%	20,4%	20,0%	19,2%	18,5%	18,5%	18,2%	17,6%	-0,6	-2,8
Aantal personen	96.000	97.000	94.400	90.400	87.400	87.000	85.000	82.100	-2.900	-13.900
Procent	16,9%	16,9%	16,3%	15,4%	14,8%	14,6%	14,3%	13,7%	-0,6	-3,2
Aantal mj. kinderen	23.100	23.200	22.000	20.500	19.600	18.800	18.100	16.800	-1.300	-6.300
Procent	20,7%	20,6%	19,4%	18,1%	17,3%	16,5%	16,1%	15,0%	-1,1	-5,7

Bron: CBS, bewerking OBI

In de onderstaande tabel staat een vergelijking van de kerncijfers over de G4 en Nederland.

Huishoudens, personen en kinderen in huishoudens met een inkomen tot 110% WSM in de G4 (1 januari 2022)

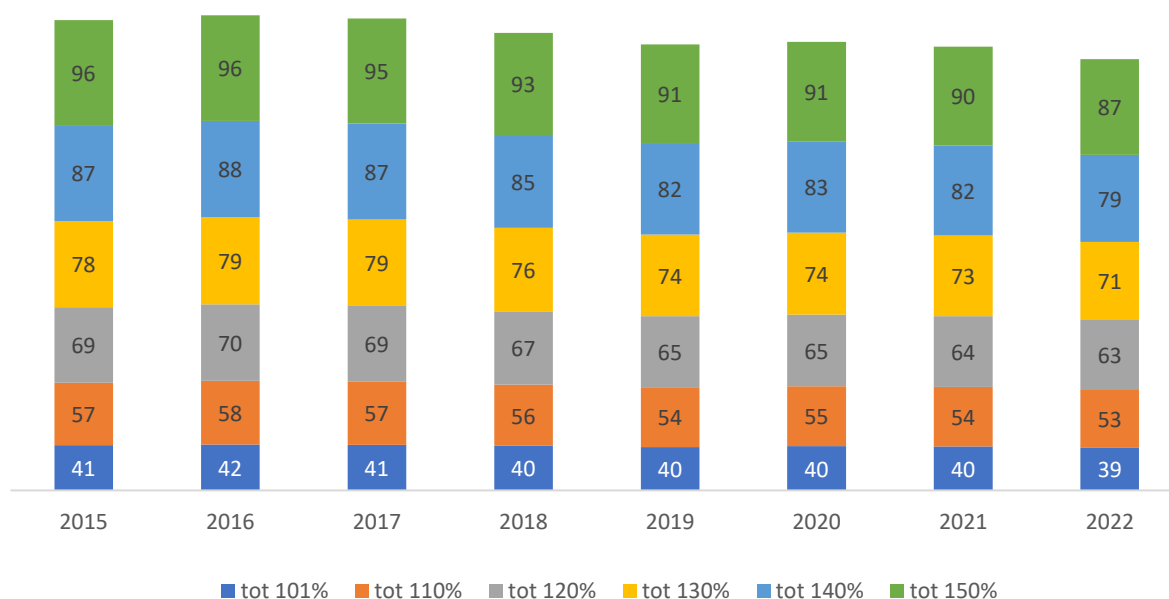
	Huishoudens	Personen	Minderjarige kinderen	Huishoudens	Personen	Minderjarige kinderen
	Aantal	Aantal	Aantal	%	%	%
Amsterdam	69.100	102.800	18.100	15,8	12,5	13,0
Den Haag	37.900	59.700	12.400	15,4	11,8	12,4
Rotterdam	52.700	82.100	16.800	17,6	13,7	15,0
Utrecht	16.800	26.200	5.400	10,6	8,0	7,9
Nederland	739.600	1.136.300	222.500	9,6	6,8	7

Bron: CBS/bewerking OBI

Huishoudens met een inkomen tot 150% van het wettelijk sociaal minimum

In de onderstaande figuur staat het huishoudinkomen van alle Rotterdamse huishoudens, ingedeeld in groepen van percentages ten opzichte van het sociaal minimum.

Aantal huishoudens met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum 2015-2022 in zes klassen (aantallen x 1.000)

bron: CBS/bewerking OBI

Werknemers met een baan met een huishoudensinkomen tot 150% van het sociaal minimum, naar aantal contractuele uren

	Alleenstaand		Eenoudergezin		Paar zonder kinderen		Paar met kinderen		Overig		Totaal <150%	
	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent		
Deeltijd (tot 35 uur)	5.330	88%	3.105	90%	910	82%	1.701	81%	226	87%	11.290	87%
Voltijd (35 uur+)	730	12%	345	10%	200	18%	399	19%	34	13%	1.690	13%
Totaal	6.060	100%	3.450	100%	1.110	100%	2.100	100%	260	100%	12.980	100%

Bron: CBS/bewerking OBI

Huishoudens met langdurig een inkomen tot 110% van het sociaal minimum

Ook het aantal huishoudens met *langdurig* (4 jaar of langer) een laag inkomen, laat in de periode 2021-2022 een daling zien. Het percentage langdurig lage inkomens bleef nagenoeg gelijk op 12,1%. Na een relatief sterke stijging in de periode 2015-2017, is dit percentage al enkele jaren stabiel. Het aantal *personen* in deze huishoudens daalde de periode 2021-2022 met 2.000. Het percentage Rotterdammers met een langdurig laag inkomen ligt nu op 8,6%. 8.800 minderjarige kinderen leven in een huishouden dat langdurig op een laag inkomen is aangewezen; dat is 8,6% van alle minderjarige kinderen in de stad. Dat betekent een daling van aantal en percentage ten opzichte van het voorgaande jaar. 61% van alle huishoudens met een laag inkomen heeft dit inkomen al 4 jaar of langer;

het aandeel steeg daarmee met 9 procentpunt sinds 2015. Dat betekent dat het deel huishoudens met een *langdurig* laag inkomen in de totale groep huishoudens met een laag inkomen in deze periode substantieel is gestegen. Datzelfde geldt voor de personen en kinderen in een huishouden met een laag inkomen.

Particuliere huishoudens en personen met langdurig een inkomen tot 110% WSM in Rotterdam 2015-2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2021 - 2022	2015-2022
Aantal huishoudens	29.800	31.100	31.700	32.000	32.400	32.800	32.600	31.900	-700	+2.100
Procent alle huishoudens	11,2%	12,2%	12,4%	12,5%	12,5%	12,5%	12,4%	12,1%	-0,3	+0,9
% huishoudens <110%	52%	54%	55%	58%	60%	60%	60%	61%	1,0	+9,0
Aantal personen	48.200	49.600	49.900	49.600	49.600	49.600	48.600	46.600	-2.000	-1.600
Procent alle personen	9,2%	9,5%	9,5%	9,4%	9,3%	9,2%	9,0%	8,6%	-0,4	-0,6
% personen <110%	50%	51%	53%	55%	57%	57%	57%	57%	0,0	+7,0
Aantal kinderen 0-18 jr	11.200	11.400	11.200	10.800	10.500	10.100	9.600	8.800	-800	-2.400
% alle kinderen	10,8%	11,0%	10,8%	10,5%	10,1%	9,7%	9,3%	8,6%	-0,7	-2,2
% kinderen <110%	49%	49%	51%	53%	54%	54%	53%	52%	-1,0	+3,0

Bron: CBS/bewerking OBI

Bron van inkomsten

De groep huishoudens met een inkomen tot 110% WSM bestaat voor bijna de helft uit bijstandsgerechtigden of ontvangers van een andere sociale voorziening.⁸ Nog eens 32% heeft een AOW en/of een pensioen. Het overige deel heeft hoofdzakelijk inkomen uit werk (11%) of een werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering (7%). Onder de langdurig lage inkomens zijn de bijstandsgerechtigden en gepensioneerden nog wat sterker vertegenwoordigd: 86% van de langdurig lage inkomens bestaat uit deze twee categorieën. Bij de werkenden zien we dat van de werknemers 2% minstens een jaar een inkomen tot 110% WSM heeft, en van de zelfstandigen 12%. De percentages langdurig 'werkende armen' zijn met respectievelijk 1% bij de werknemers en 2% bij de zelfstandigen relatief laag.

⁸

De bron van inkomen is gebaseerd op het hoogste inkomen gezien over het hele jaar.

Huishoudens met een inkomen tot 110% WSM naar bron van inkomen (Rotterdam, 1 januari 2022)

	Ten minste 1 jaar			4 jaar en langer		
	Aantal	Procent	% doelgroep	Aantal	Procent	% doelgroep
Loon	3.360	6%	2%	740	2%	1%
Winst zelfstandig ondernemer	3.640	7%	12%	480	2%	2%
Werkloosheidsuitkering	320	1%	25%	50	0%	2%
Bijstandsuitkering	20.880	40%	86%	14.100	46%	67%
Uitkering sociale voorziening overig⁹	3.940	8%	70%	2.500	8%	43%
Uitkering ziekte/arbeidsongeschiktheid	2.840	5%	27%	1.500	5%	14%
Pensioenuitkering	17.370	33%	27%	13.200	40%	21%
Overig (stufi/vermogen)	350	1%	29%	100	0%	10%
Totaal	52.700	100%	18%	32.600	100%	12%

Bron: CBS/bewerking OBI

⁹ Het betreft hier onder meer de uitkering voor oudere werklozen, voor jonggehandicapten en uitkeringen in het kader van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen en de Toeslagenwet.

2: Schuldenaanpak

Vanaf 2022 is de definitie van problematische schulden gewijzigd, waardoor het aantal en aandeel huishoudens met problematische schulden steeg. In de tabel zijn de cijfers volgens de nieuwe definitie¹⁰ opgenomen.

Rotterdamse huishoudens met een geregistreeerde problematische schuld, 2015-2021

	Aantal huishoudens	Percentage Rotterdam	Percentage Nederland
2015	50.830	16,1%	8,6%
2016	51.910	16,3%	8,6%
2017	48.380	15,1%	7,8%
2018	50.840	15,8%	8,3%
2019	50.360	16,1%	8,1%
2020-01	51.340	15,6%	7,9%
2020-10	50.990	15,5%	7,6%
2021-01	48.630	14,8%	7,4%
2021-10	49.650	14,9%	7,6%
2022-1	52.780	15,8%	8,1%
2023-1	56.020	16,6%	8,8%

Bron: CBS.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het aantal en percentage huishoudens met een geregistreeerde problematische schuld per gebied. In de laatste kolom staat het aandeel huishoudens met een problematische schuld in het betreffende gebied. In Charlois, Feijenoord, IJsselmonde en Delfshaven zien we een bovengemiddeld aandeel huishoudens met een problematische schuld.

Rotterdamse huishoudens met een geregistreeerde problematische schuld per gebied, januari 2023

	Aantal huishoudens	Procent	Procent per gebied
Rotterdam Centrum	2.570	4,6%	10,5%
Delfshaven	7.540	13,5%	18,8%
Overschie	1.290	2,3%	14,8%
Noord	3.920	7,0%	13,0%
Hillegersberg-Schiebroek	2.270	4,1%	11,0%
Kralingen-Crooswijk	3.860	6,9%	12,1%
Feijenoord	8.700	15,5%	22,4%
IJsselmonde	6.220	11,1%	21,2%
Pernis	250	0,4%	11,1%
Prins Alexander	6.310	11,3%	13,4%
Charlois	9.030	16,1%	24,9%
Hoogvliet	2.810	5,0%	17,1%
Hoek van Holland	420	0,7%	8,4%
Rozenburg	740	1,3%	13,1%

¹⁰ Op [Schuldenproblematiek in beeld \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/onderwerpen/schuld) is onder het kopje "Definitie geregistreeerde problematische schulden" uitgebreid terug te vinden wat de definitie is en wat het verschil is tussen de nieuwe en oude definitie. Volgens de oude definitie had op 1-1-2022 15,3% van de huishoudens een problematische schuld, en op 1-1-2023 16,1%. Het verschil in percentage tussen de oude en de nieuwe definitie bedraagt in beide jaren dus 0,5 procentpunt

Totaal Rotterdam	56.020	100,0%	16,6%

Bron: CBS

Een andere indicator die wordt gebruikt om problematische schuldproblematiek in kaart te brengen, is het aantal Rotterdammers met meer dan 6 maanden betalingsachterstand van de premie ziektekostenverzekering. Dit cijfer laat in de afgelopen 5 jaar een constante daling zien¹¹. In onderstaande tabel staat hiervan een overzicht.

Aantal Rotterdammers met >6 maanden achterstand in betaling ziektekostenpremie met en zonder betalingsregeling

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal Rotterdammers met >6 maanden achterstand in betaling ziektekostenpremie met en zonder betalingsregeling	27.786	26.624	25.486	23.088	22.462	22.354

Aantal aanmeldingen, intakegesprekken en gerealiseerde ondersteuningsplannen

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal Rotterdammers die zich hebben gemeld (al dan niet via een begeleider) bij het ETF¹²	3.782	4.168	3.978	4.870	5.109	6.096
Aantal intakegesprekken bij ETF	nvt	1.413	3.780	4.257	4.459	5.340

Aantal aanvragen, gestarte, afgehandelde en geslaagde schuldregelingen

Indicator	2020	2021	2022	2023
Aantal aanvragen schuldregeling (bij Kredietbank)	2.421	2.345	2.194	2.256
Aantal gestarte schuldregelingen¹³	2.254	2.193	2.031	1.929
Aantal afgehandelde schuldregelingen¹⁴	2.212	2.256	1.886	1.644
Aantal geslaagde schuldregelingen (% geslaagd)	1.924 (87%)	2.055 (89%)	1.758 (93%)	1.535 (93%)

¹¹ Het cijfer wordt beïnvloed doordat wanbetalers die direct een betalingsregeling met hun verzekeraar overeenkomen in sommige gevallen niet in de registratie worden opgenomen. Daarnaast kan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bepaalde groepen aanwijzen die onder voorwaarden kunnen uitstromen. Dit laatste betreft met name personen met een bijstandsuitkering.

¹² ETF = Expertiseteam Financiën

¹³ Er is geen directe relatie tussen het aantal afgehandelde en opgestarte schuldregelingen. Immers, een in december opgestarte schuldregeling kan in het volgende verslagjaar worden afgehandeld. Zo ook zijn in begin 2023 schuldregelingen afgehandeld, die in 2022 zijn gestart.

¹⁴ In onder andere de begroting 2024 staat een ander aantal vermeld, namelijk 1.886 dit is een fout die we hierbij rechtzetten. Per abuis was namelijk in plaats van het aantal gestarte schuldregelingen het aantal afgehandelde schuldregelingen opgenomen.

